

тролю в умовах дистанційного навчання. Висока технологічність електронного тестування сприяє реалізації основних його переваг: об'єктивність результатів контролю знань; підвищення ефективності контролю за рахунок збільшення кількості й регулярності тестувань; наявність однакових для всіх студентів правил педагогічного контролю й адекватної інтерпретації тестових результатів; можливість протоколювання усіх етапів контролю і спрощення статистичної обробки результатів контролю; реалізація можливостей самодіагностики й самоконтролю; поєднання тестових технологій з іншими сучасними інформаційними технологіями, які використовуються в дистанційному навчанні.

Розглядаючи особливості дистанційного навчання, необхідно підкреслити його потужний інтерактивний потенціал. Це пов'язано з використанням студентами різноманітних джерел навчальної інформації через мережу Інтернет (електронні бібліотеки, «банки» даних тощо), підвищенням ефективності засвоєння матеріалу через його концентроване представлення й використання мультимедійних засобів, з можливістю студенту визначати власну освітню «траєкторію», навчатись у зручних для нього часі, місці й темпі. Дистанційне навчання оновлює роль викладача, який має координувати навчальний процес, постійно підвищувати власну професійну й педагогічну кваліфікацію. Дистанційна освіта здатна позитивно вплинути і на студента, підвищуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації й прагнення до знань.

Отже, дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладання, здобувати повноцінну освіту. Воно стає особливо актуальним у сучасних умовах, коли світ зіткнувся з небувалим викликом – пандемією CoViD-19. Уведення карантину зробило практично неминучим перехід до online-освіти майже в усіх університетах світу. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба вдосконалювати форми й методи дистанційної освіти, розширювати арсенал інформативних і телекомунікаційних технологій навчання.

Список використаної літератури

1. Гончарова Н.І. реалізація моделей дистанційного навчання у вищих медичних навчальних закладах / Н.І. Гончарова, О.В. Кірсанова, А.О. Светлицький // Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки і практики. – 2014. – №1 (14). – С. 93-96.
2. Дистанційна освіта в сучасній освітній діяльності / Освітній портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/30.html/>
3. Олексенко В. Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ / В. Олексенко // Вища освіта України. – 2004. – №2. – С.66-70.
4. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К, 2004. – С. 192.
5. Скрипник Л.М. Дистанційна медична освіта і сучасні реалії та проблеми / Л. Скрипник // Архів клінічної медицини. – 2012. – №2(18). – С. 116-118.
6. Старинська О. Розвиток інтелектуальної ініціативи засобами інтерактивного навчання / О. Старинська // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 39-41.

АНГЛОМОВНА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ЛІКАРІВ

Гриценко Є.М.

Українська медична стоматологічна академія

Описано значення англійської медичної термінології й особливості її перекладу при реферуванні медичної англійської літератури й викладанні студентам-іноземцям.

Ключові слова: медична термінологія, переклад.

The article describes the importance of medical terminology and the peculiarities of its translation when reviewing English medical literature and teaching international students.

Key words: medical terminology, medical translation.

Стрімкий розвиток медичної науки, впровадження новітніх технологій, поява нових хвороб, розробка методів діагностики й лікування, приладів та інструментів медичного призначення потребують їх вербалізації, що відбивається на стані медичної термінології й загострює проблему термінологічної грамотності сучасного фахівця. Англійська мова займає особливе місце у світі у зв'язку з широким ареалом свого поширення, великою кількістю носіїв мови. Причини розширення меж використання англійської мови вчені, що належать до різних культур, пов'язують із процесами глобалізації в сфері медицини й комунікативних технологій [2].

Медичному терміну сучасної англійської мови властива низка функцій, серед яких провідну роль відіграє номінативна функція й інші, пов'язані з нею: когнітивна – здатність представити реальну дійсність семіологізованим ланцюжком звуків; епістемічна – відображення дійсності й збереження знань; евристична – відкриття нового знання; комунікативна – передача спеціалізованої інформації [3]. Медичні терміни характеризуються такими особливостями як наявність дефініції, максимальна абстрактність, моносемічність, відсутність експресії й емоційного забарвлення, стилістична нейтральність, співвіднесеність зі спеціальними поняттями й чітка логічність. Основною сферою функціонування медичної термінології є медичні наукові тексти, з характерними для них когнітивним типом інформації, емоційною й суб'єктивною оціночною нейтральністю, категоричністю тверджень, композиційною чіткістю, узагальненістю, однозначністю, ясністю й точністю викладу.

Сучасна наукова медична література містить незліченну кількість термінів, які з'явилися останніми роками, що може становити певну складність під час перекладу. Перша з таких складностей полягає в деякій невпорядкованості медичної термінології, що виражається у великій кількості синонімів. Друга обставина пов'язана з насиченістю англійської медичної лексики термінами грецького й латинського походження. Іноді одні й ті самі терміни в англійській і українській мовах набувають різних, навіть прямо протилежних значень.

Нарешті, третя обставина полягає в тому, що багато англійських термінів позначають реалії, яких немає в Україні, унаслідок чого вони не мають еквівалентів. У кількісному відношенні в текстах наукового стилю терміни переважають над іншими видами спеціальної лексики. У середньому термінологічна лексика зазвичай становить 15–20 % загальної лексики цього стилю. Для виконання адекватного перекладу сучасному фахівцю в галузі медицини необхідно володіти знаннями про словотвірну й морфологічну структури медичних термінів [4].

Англійська медична лексика насичена термінами латинського й грецького походження, які, на перший погляд, не викликають труднощів при перекладі, оскільки в українській мові такі запозичення широко розповсюджені. Але серед таких термінів трапляються так звані «хибні друзі перекладача». У цих випадках слова в українській і англійській мовах набули різного, інколи навіть прямо протилежного значення. Так, українською *мутиляція* – це відторгнення некротизованої частини тіла чи органа, тоді як англійський термін *mutilation* означає каліцтво чи ушкодження, що до нього призвело. Українською *гемералопія* – це куряча (нічна) сліпота, а в американській медичній літературі *hemeralopia* – денна сліпота [1].

Останнім часом у медичній літературі часто вживається велика кількість скорочень і абrevіатур, що є безпосереднім результатом сучасного розвитку інформаційних технологій. Щорічно лексика англійської мови в медичній сфері активно збагачується новими абrevіатурами: акронімами й літерними скороченнями. Тому знання й досконале тлумачення сучасних англійських абrevіатур є невід'ємною частиною професіоналізму фахівця з будь-якої країни [5]. Так, *CT* може означати: 1) *cerebral tumor* (пухлина головного мозку), 2) *coronary thrombosis* (коронарний тромбоз), 3) *computed tomography* (комп'ютерна томографія); *BP* – 1) *blood pressure* (кров'яний тиск), 2) *bronchopleural* (бронхоплевральний), 3) *bronchopulmonary* (бронхопульмонарний).

Терміну *симптом* – ознака хвороби в англійській мові відповідають *symptom*, коли мова йде про суб'єктивну ознаку (фізична або психічна особливість, яка розглядається як прояв хвороби, особливо така, яка є очевидною для пацієнта), і *sign* – об'єктивна ознака (ознака захворювання, яку може виявити практикуючий лікар, навіть якщо вона не є очевидною для пацієнта), що вимагає коректного використання відповідного терміна залежно від контексту.

Для створення нових термінів також використовується таке явище як еліпсис – вилучення одного з компонентів словосполучення. Компонент, який залишився, не зазнає змін у своїй структурі, а лише узагальнює значення всього словосполучення (*gastric [gastric ulcer]* – виразка шлунка; *cord [spinal cord]* – спинний мозок) [5].

Наукові медичні тексти часто містять метафори – слова чи словосполучення, ужиті в переносному значенні для позначення якогось поняття в медичній термінології за подібністю певних ознак. Під час перекладу англійських статей фахівець стикається з відсутністю відповідних реалій життя в нашому середовищі, із відмінністю світосприйняття україномовним реципієнтом чужомовних метафор. Так, в англійській медичній літературі терміном *currant jelly stool* (випорожнення кольору желе зі смородини) описується характер випорожнень при гострій кишковій інвагінації. У вітчизняній літературі цією ознакою описується характер випорожнень при кровотечі з дивертикула Меккеля, а відповідний симптом при кишковій інвагінації має назву симптому «малинового желе».

Наведені приклади свідчать про те, що для покращення професійного спілкування сучасному фахівцю в галузі медицини необхідно вивчати медичну термінологію й варіанти її перекладу.

Список використаної літератури

1. Англо-русский медицинский словарь. Ок. 70000 терминов / Акжигитов Г. Н., Бенюмович В. С., Чикорин А. К. – М.: Рус. яз., 1988. – 608 с.
2. Гребенюк О. С. Глобалізація медичної термінології як частина інтеграційних змін в сучасному суспільстві // 36. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студ. та молодих науковців «Проблеми розвитку гуманітарних наук в контексті глобальних трансформацій сучасного комунікаційного простору», Харків, 29 березня 2019 р. – С. 81-89.
3. Знаменська І. В. Кореневі дієслова та їхні похідні в англійській медичній термінології: структурно-семантичний аналіз [Текст]: дис...канд. філол. наук: 10.02.04 / Знаменська Іванна Владиславівна; Вищий держ. навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія". – Полтава, 2006. – 251 арк.
4. Козоріз І. С. Англійська медична термінологія і її функціонування в текстах різних стилів / І. С. Козоріз, А. Ю. Куцак // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2018. – № 37, т. 4. – С. 52-54.
5. Соляненко О. Л. Особливості творення та вживання абrevіатур медичної термінології в англійських історіях хвороб / О. Л. Соляненко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов. – 2017. – Вип. 16. – С. 217-225.